

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Energimarknadsinspektionen

Yttrande över förslag till föreskrifter om redovisning av gasnätsverksamhet

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen avser förslag till nya föreskrifter om redovisning av gasnätsverksamhet som ska ersätta nuvarande föreskrifter (STEMFS 2006:3) om redovisning av naturgas, lagring av naturgas och drift av förgasningsanläggning.

Ett nytt kapitel införs med bestämmelser om digital inlämning av årsrapport och revisorsintyg. Bestämmelsen beskriver det tillvägagångssätt som ska användas för att skicka in handlingarna. En årsrapport och ett revisorsintyg får lämnas in som en bestyrkt elektronisk kopia om det uppfyller de krav som ställs på avancerad elektronisk underskrift som anges i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG. Det blir också möjligt att lämna in handlingarna elektroniskt via en e-tjänst för årsrapporter.

I kapitel tre finns bestämmelser om årsrapportens utformning. Bestämmelsen om ingångsbalansräkning tas bort från föreskriften.

Därutöver föreslås språkliga och redaktionella ändringar samt borttagande av dubbelregleringar.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I remissen uppges att förordning (2006:1051) om redovisning och revision av överföring av naturgas, lagring av naturgas och drift av förgasningsanläggning har omarbetats. Energi-marknadsinspektioner föreslår av den anledningen att nya föreskrifter tas fram.

I konsekvensutredningen uppges att naturgasföretagen idag rapporterar in en stor mängd uppgifter till Energimarknadsinspektionen för att uppfylla kraven i naturgaslagen. Det uppges handla om ekonomiska uppgifter för att inspektionen ska kunna besluta om den intäktsram företaget ska ha för en tillsynsperiod. Uppgifterna används även för tillsynsarbete, ekonomiska analyser samt sammanställs och publiceras på inspektionens webbplats.

Det uppges därutöver att det av nu gällande föreskrifter (STEMFS 2006:3) om redovisning av naturgas, lagring av naturgas och drift av förgasningsanläggning (redovisningsföreskriften) framgår att företagen ska lämna såväl ekonomiska uppgifter, som rörelsens kostnader och resultat samt tekniska uppgifter som anläggningstillgångarnas ledningslängd.

Vidare uppges att redovisningsföreskriften behöver uppdateras, då den trädde i kraft för 16 år sedan och inte har uppdaterats i takt med utvecklingen. Lagstiftning har tillkommit med nya krav på innehåll och utformning av årsredovisning samt krav på att uppgifterna ska lämnas digitalt. Det uppges även finnas felaktiga hänvisningar, otydliga definitioner och krav på att företagen ska lämna uppgifter som inspektionen inte använder. Därutöver uppges föreskriften innehålla ett föråldrat språk, vilket leder till otydligheter och missförstånd.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen uppges att förslagsställaren har övervägt att endast åtgärda delar av det som upplevs som hinder i nuvarande föreskrifter. Som exempel nämns att endast ändra strukturen och inte lägga till eller ta bort bestämmelser alternativt att endast lägga till nya bestämmelser som digital inlämning men inte åtgärda strukturen. Det första alternativet skulle bidra till en tydligare föreskrift men själva inrapporteringsarbetet skulle däremot inte för- enklas. Företagen och inspektionen skulle även fortsättningsvis behöva lägga tid på pappers- hantering och att granska, komplettera och justera felaktiga eller onödiga uppgifter.

Att endast genomföra informationsinsatser eller utbildningar för företagen där inrapport- eringen förklaras i detalj skulle förtydliga inrapporteringen för företagen. Informationsinsat- serna skulle dock sannolikt behöva utföras inför varje inrapportering. Om informationen endast utökades i den handbok som Energimarknadsinspektionen tillhandhåller på sin webb- plats skulle det innebära att handboken och föreskrifterna inte skulle följa och komplettera varandra på ett bra sätt.

Det uppges att om regleringen inte beslutas kommer inspektionen att fortsätta ta in onödiga uppgifter från företagen. Vidare uppges att rapporteringen fortsättningsvis inte skulle vara anpassad efter de olika nättyperna, transmission, distribution, lagring och förgasning. Det skulle heller inte vara möjligt för företagen att skicka in årsrapporterna digitalt.

Det uppges vidare att naturgasföretag har ett krav på att årsrapporten ska skrivas under av samtliga behöriga ställföreträdare, men det står inte något om elektroniska underskrifter eller möjligheter till elektronisk överföring. Det innebär att rapporten fortsatt skulle behöva lämnas in på papper. När det gäller formkravet på att en bestyrkt kopia av årsrapporten och revisors- intyget ska lämnas in till inspektionen innebär nollalternativet att det blir mycket administration och dubbelhantering för både företagen och inspektionen. Det beror, enligt förslagsställaren, på att företagen i och med formkravet både redovisar årsrapporten digitalt och skickar in pappershandlingar.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av alternativa lösningar och av effekter av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen uppges att det i artikel 31 i Europaparlamentet och Rådets direktiv 2009/73/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG (gasmarknadsdirektivet) anges att naturgasföretag ska upprätta, låta genomgå revision och offentliggöra sina årsredovisningar i enlighet med bestämmelser i nationell lagstiftning som avser årsredovisning för aktiebolag och som har fastställts i enlighet med rådets fjärde direktiv 78/660/EEG grundat på artikel 44.2 g. Naturgasföretag ska också i sin interna bokföring särredovisa verksamhetsgrenarna överföring, distribution, LNG och lagring så som de skulle behöva göra om verksamheterna bedrevs av separata företag, för att undvika diskriminering, korssubventionering och snedvridning av konkurrensen.

Det uppges vidare att förslaget om att företagen ska kunna lämna in handlingar digitalt stämmer överens med de skyldigheter Energimarknadsinspektionen har enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 om elektronisk identifiering och betrodna tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (eIDAS-förordningen). Syftet med förordningen uppges vara att se till att säker elektronisk identifiering och autentisering för åtkomst till gränsöverskridande nättjänster som erbjuds av medlemsstaterna är möjlig.

Energimarknadsinspektionen gör bedömningen att förslaget överensstämmer med aktuella EU-förordningar och direktiv.

Regelrådet ser ingen anledning att göra en annan bedömning varför förslagsställarens redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen uppges att enligt förslaget ska regleringen träda i kraft den 1 januari 2023 och gälla för räkenskapsår som börjar tidigast den 1 januari 2022.

Det uppges att Energimarknadsinspektionen som alltid kommer att informera på sin webbplats. Vid behov kan riktade informationsinsatser ske. Det uppges att ett referensgruppsmöte ägt rum med representanter från Energiföretagen och EnergiGas Sverige. Vid mötet fick representanterna lämna förslag till arbetet med föreskriften. Vidare uppges att ett andra referensgruppsmöte också ägt rum där deltagarna fick se utkast på föreskriften och komma med synpunkter.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen uppges att drygt 30 av Sveriges 290 kommuner har tillgång till naturgas och att det västsvenska naturgassystemet sträcker sig från Trelleborg i söder till Stenungssund i norr, med en förgrening in i Småland. Det finns även stads- och fordonsgasnät i Stockholmsområdet. Såväl det västsvenska naturgassystemet som gasnäten i Stockholmsområdet regleras genom naturgaslagen (2005:403) och naturgasförordningen (2006:1043).

Det uppges att naturgasnätet delas in i fyra verksamhetsområden: transmission, distribution, förgasning och lager. I transmissionsledningar transporteras gasen långa sträckor under högt tryck. Därefter sker en tryckreducering i mät- och reglerstationer innan det lokala distributionsnätet tar vid för transport till kund. Vidare uppges att naturgasnätsverksamhet samt lagrings- och förgasningsverksamhet som är ansluten till ett naturgasnät är ett reglerat monopol.

Det uppges att det krävs tillstånd, så kallad koncession (koncession för naturgas), för att få bygga och använda naturgasledningar. Koncession krävs också för lagrings- och förgasningsanläggningar som är anslutna till en naturgasledning. Förutsättningarna för att ge tillstånd framgår av naturgaslagen och naturgasförordningen samt miljöbalken. Till skillnad från elnät krävs, enligt förslagsställaren, ingen koncession för distributionsledningar för naturgas (naturgasledningar efter en mät- och reglerstation). Det uppges heller inte finnas koncessioner för område för naturgas.

I syfte att förhindra korssubventionering mellan de delar som bedrivs som monopol och de konkurrensutsatta delarna krävs, enligt förslagsställaren, en så kallad funktionell åtskillnad mellan företagen. Detta innebär att företag som bedriver överföring (transmission eller distribution), förgasning eller lagring av naturgas inte får bedriva handel med naturgas.

Det uppges att Energimarknadsinspektionen reglerar gasnätsföretagens intäkter på förhand under en fyraårsperiod och att intäkterna ska täcka skäligena kostnader för att driva nätverksamhet samt ge en rimlig avkastning på investerat kapital. Syftet med tillsynsmodellen uppges dels vara att företagets kunder ska få förutsägbara avgifter, dels att göra det möjligt för företagen att investera och underhålla näten. För att gasnätsavgifterna inte ska variera för mycket mellan tillsynsperioderna finns det, enligt förslagsställaren, möjlighet att jämna ut avgiftsökningar över flera perioder. Det uppges sammanlagt finnas sju gasnätsföretag i Sverige, varav sex företag bedriver distribution och ett företag bedriver transmission och lagring. Dessutom bedriver ett av de sex företag som bedriver distribution även förgasningsverksamhet. Storleken på gasnätsföretagen uppges variera från företag med några hundra kunder till företag med cirka 50 000 kunder.

Vidare uppges att merparten av den naturgas som används i Sverige går genom det västsvenska naturgassystemet. Nätet består av 620 kilometer transmissionsledningar och cirka 3 000 kilometer distributionsledningar. Naturgasnätet sträcker sig från Trelleborg i söder till Stenungssund i norr, med en förgrening in i Småland. Den enda större inmatningen till nätet uppges ske genom en ledning under Öresund som är kopplad mot det danska nätet. Genom det danska nätet är det svenska sammankopplat med det tyska nätet och resten av kontinenten. Gasen som kommer till Sverige uppges ha sitt huvudsakliga ursprung i de danska naturgasfälten i Nordsjön, men kan också importeras från Tyskland. Mindre inmatning av biogas förekommer men en uppgradering till naturgasstandard sker då före inmatning.

Det uppges att Swedegas äger transmissionsledningarna i det västsvenska naturgassystemet och ansvarar för driften och underhållet av det. Därutöver finns sex företag som bedriver distributionsverksamhet.

Vidare uppges att stads- och fordonsgasnäten i Stockholm är reglerade på samma sätt som det västsvenska naturgassystemet. Den reglerade verksamheten med distribution och förgasning bedrivs av Gasnätet Stockholm AB. Det uppges att stads- och fordonsgasnäten omfattar cirka 500 respektive 40 kilometer ledning. Näten uppges vara separata, men sammankopplade via blandningsstationer. Gasen pumpas ut från gasblandningsstationerna i Hög-

dalen och Hammarby sjöstad genom högtrycksledningar till ett antal reglerstationer, för att där sänka trycket för vidare distribution till slutkunder. Stockholms gasnät uppges inte ha någon koppling till det västsvenska naturgassystemet. Vidare uppges att naturgassystemet i Stockholmsområdet försörjs med biogas och med flytande naturgas, även kallat LNG (Liquefied Natural Gas). Det uppges att den LNG som används kommer på fartyg till en LNG-mottagningsanläggning i Nynäshamn och att den därifrån transporteras med lastbil till en förgasningsanläggning och matas in i naturgassystemet.

Regelrådet finner därför att förslagsställarens redovisning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen uppges att företagen bedöms spara cirka fyra timmar på att inte behöva rapportera, justera och komplettera de uppgifter som, enligt förslaget, har tagits bort från föreskriften. Det skulle, enligt förslagsställaren, medföra en besparing på 4 000 kronor per företag.

Vidare bedöms de förtydliganden som gjorts gällande uppgifter som ska lämnas komma att bespara företagen cirka två timmar när justeringar och kompletteringar uteblir, vilket skulle medföra en besparing på 2 000 kronor per företag.

De uppgifter som har tagits bort från föreskriften uppges vara ingångsbalansräkning, not Leasing och det allmänna rådet om revisorsintyget. Då ingångsbalansräkning bara görs den allra första gången företagen rapporterar sin årsrapport är det, enligt förslagsställaren svårt att uppskatta hur mycket tid eller pengar företagen kan spara genom att bestämmelsen tas bort. Att bestämmelsen om leasing utgår bedöms likväl medföra en besparing på 1 000 kronor per företag och år.

Det allmänna rådet om revisorsintyget tas bort då det enbart var ett exempel på hur ett revisorsintyg kan se ut och förändringen bedöms inte påverka företagen.

Vidare uppges att företagen ska redovisa årsrapporten och revisorsintyget varje år och att handlingarna, enligt nuvarande regelverk, ska skickas i original eller som bestyrkt kopia. För naturgasföretagen uppges det handla om nio företag, vilket innebär 18 pappersdokument. Elektronisk hantering skulle, enligt förslagsställaren, ge en tidsbesparing på en timme per företag och år. 2020 var det nio naturgasföretag som lämnade årsrapport till inspektionen, vilket medför en besparing på 1 000 kronor per år och företag.

Sammantaget bedöms förslaget innebära en total besparing på 8 000 kronor per redovisningsenhet och år, vilket ger en total kostnadsminskning med 72 000 kronor per år om alla företag lämnar sina rapporter digitalt.

Slutligen uppges att förslagsställaren kommer att följa upp föreskrifterna varje år då det är en årlig rapportering för naturgasföretagen.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslaget administrativa kostnader är godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen uppges att förslaget inte medför några andra kostnader än de administrativa och att det heller inte medför några verksamhetsförändringar för elnätsföretagen.

Regelrådet ser ingen anledning att göra en annan bedömning, varför förslagsställarens redovisning av förslagets andra kostnader och påverkan på företagens verksamhet är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen uppges att förslaget inte påverkar företagens konkurrensförhållanden då företagen är reglerade monopol.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

I konsekvensutredningen uppges att förslaget inte bedöms påverka berörda företag utöver det som redan har nämnts i konsekvensutredningen.

Regelrådet kan konstatera att det finns redovisning som pekar på att Energimarknadsinspektionens handläggningstider bedöms minska med ett antal timmar per år till följd av förslaget. Såvitt Regelrådet förstår kommer detta delvis även att påverka berörda företag på ett positivt sätt.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen uppges att det inte behöver tas någon särskild hänsyn till små företag med anledning av förslaget, då det inte innebär någon kostnadsökning för något företag. Det uppges att förslaget framför allt innebär en möjlighet, men inte ett krav, att lämna in handlingarna digitalt.

Regelrådet ser ingen anledning att göra en annan bedömning och finner därför att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren på ett godtagbart sätt redovisar samtliga punkter i sin konsekvensutredning. Regelrådet finner ingen anledning att anmärka på eller lyfta något särskilt i redovisningen utan anser att den är väl strukturerad och tillräcklig.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 12 oktober 2022.

I beslutet deltog: Claes Norberg, ordförande, Anna-Lena Bohm, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av: Annika LeBlanc.

Claes Norberg
Ordförande

Annika LeBlanc
Föredragande